

Beulaigua

Sant Martí d'Albars

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Sector central del terme municipal
Emplaçament A 300 metres per pista asfaltada de la carretera BV-4342, punt quilomètric 5'600

Coordenades:

Latitud: 42.03049
Longitud: 2.06516
UTM Est (X): 422615
UTM Nord (Y): 4653584

Classificació

Número de fitxa 08225 - 18
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tot i que algunes cases s'han ampliat, renovat, o modificat, la majoria conserven l'estructura original.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 091A09001
Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dv., 22/09/2006 - 02:00

Descripció

El nucli o carrer de Beulaigua està situat al nord-oest de l'església de Sant Martí d'Albars, a l'est de Serrarols i al peu dels antics camí ral i camí ramader que creuen el terme de sud a nord.

Es tracta d'un carrer ample, recte, ascendent i no excessivament llarg. Té un recorregut sud-nord amb edificacions a ambdós costats. La majoria de les cases, de tipologia urbana, estan ubicades al costat est, quedant el costat oest ocupat per diverses estructures de caràcter agropecuari, la majoria construïdes amb totxana vista. Les cases tenen els murs de càrrega de pedra arrebossats, exceptuant alguna casa moderna construïda amb totxana vista. La majoria presenten una estructura de planta baixa, primer pis i golfes i teulades de doble vessant amb aigües a la façana principal i posterior.

La primera casa que es troba al costat est és cal Fadrí, una casa de grans dimensions que antigament havia estat hostel i que actualment ocupa dos habitatges, l'antic cal Fadrí i cal Joan. Conserva a la planta baixa dos portals emmarcats amb pedra bisellada, el de la dreta amb la data de 1800 amb una creu intercalada a la llinda i el de l'esquerra amb la data incompleta de "18 - -", junt amb un motiu circular religiós a la llinda. Al primer pis hi ha tres finestres emmarcades amb pedra bisellada, les dues dels extrems també amb amplit motllurat. A les golfes hi ha dues obertures emmarcades amb pedra treballada i una de nova construcció.

A la seva esquerra hi ha cal Dot, una casa amb la façana arrebossada de blanc que conserva quatre finestres, al primer pis i a les golfes, emmarcades amb monòlits de pedra treballada, tot i que una s'ha reconvertit en balcó. També conserva la llinda de la porta principal, amb inscripció i data actualment il·legibles.

Al seu costat hi ha ca la Gràcia i cal Tomassa, dues cases amb les façanes també arrebossades de blanc que conserven a la planta baixa les dues llindes dels dos portals d'accés. En el de l'esquerra es pot llegir "FRANCISCO 1864 MAS", junt amb una creu intercalada en la data. Al primer pis trobem dues finestres emmarcades amb pedra treballada, la de la dreta reconvertida en balcó, i a les golfes dues finestres emmarcades amb monòlits de pedra, situades just a sobre de les finestres del primer pis de manera que la llinda d'unes és l'ampit de les altres.

Més a l'esquerra hi ha cal Ton, una casa amb la façana arrebossada de color vermellós que conserva la llinda de la porta principal, amb la data de 1807 amb una creu intercalada, i dues finestres al primer pis, la de l'esquerra emmarcada amb pedra treballada i la de la dreta amb pedra bisellada i amplit motllurat.

A partir d'aquest punt hi ha diverses cases de construcció recent fins al final del carrer, anomenades cal Lluís, cal Patxatxa, cal Pastisser, cal Fumanya i cal Maurici, a uns metres del qual hi ha cal Ferrer de Beulaigua, descrita en una fitxa individual. Al costat oest, a més d'una casa moderna, s'hi ubiquen diverses granges i coberts de nova construcció que formen petits carrerons en sentit est - oest.

Observacions:

Persones grans del carrer de Beulaigua recorden que les cases que formen el carrer havien de pagar, antigament, censals a cal Ferrer, suposadament una de les cases més antigues de la zona de Beulaigua.

Història

El nucli o carrer de Beulaigua va sorgir a principis del segle XIX als peus del camí ral de França i del camí ramader. Va ser el pas d'aquest últim el que va donar nom a aquesta agrupació, ja que els ramats transhumants que hi passaven aturaven el seu ramat prop d'unes basses que hi havia a l'entrada del nucli, per a abeurar-hi el bestiar, on també hi havia una pleta o returada els pastors i ramats hi podien passar-hi fins a tres nits. L'origen del topònim Beulaigua és, doncs, essencialment ramader, com també el fet que una de les cases sigui coneguda com cal Ferrer, ja que el pas dels ramats i dels traginers oferia feina als ferrers que s'emplaçaven al llarg del camí ramader i del camí ral. Una altre fet que demostra que el naixement de Beulaigua va lligat al pas del camí ramader i del camí ral és que la casa més antiga, cal Fadrí, situada a l'entrada del poble, va ser durant dècades seu d'un hostel.

El nucli de Beulaigua és, doncs, una agrupació que va néixer i créixer als peus del camí ramader i del camí ral a principis del segle XIX tal com ho indiquen les llindes dels portals d'accés a les cases, totes datades als

primers anys del segle XIX, exceptuant-ne una de 1864.

